

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту
(№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 Л. Л. Носач

« 31 » серпня 2022 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародна авіаційна логістика

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма: Міжнародна економіка

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

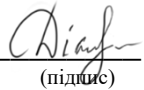
Розробник: Романенков Ю.О., зав. каф. 602, д.т.н., професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри д.т.н., професор
(науковий ступінь і вчене звання) (підпис) Ю.О. Романенков
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____
(підпис) Д. В. Дикун
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Романенков Юрій Олександрович, доктор технічних наук, завідувач кафедри менеджменту. Стаж науково-викладацької діяльності більше 20 років. Розробник та викладач дисциплін: «Логістика», «Проектування логістичних систем», «Прийняття управлінських рішень» та ін.

Напрями наукових досліджень: моделювання організаційно-технічних систем, інформаційні технології прогнозування.

E-mail: romanenkov.yu.a@gmail.com

Робоче місце: 405 ім. к.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6.

Обсяг дисципліни: 4 кредитів ЄКТС/120 годин, у тому числі аудиторних – 48 год., самостійної роботи здобувачів – 72 год.

Форма здобуття освіти – денна, заочна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, розрахунково-графічна робота, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Основи авіакосмічної техніки».

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – «Міжнародна економіка», «Економіко-математичні моделі в управлінні та економіці», а також можуть бути використані під час написання бакалаврської роботи.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ логістики в авіаційній сфері, особливостей регулювання та організації міжнародних повітряних перевезень на різних рівнях економічної системи з урахуванням тарифної політики авіакомпаній.

Завдання: засвоєння студентами теорії й практики розвитку зазначеного напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в сучасних умовах.

Компетентності, які набуваються.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК18. Здатність проводити аналіз і визначати особливості розвитку аерокосмічної галузі і тенденцій розвитку авіаційних перевезень в міжнародному контексті.

Очікувані результати навчання:

РН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН27. Розуміння специфіки розвитку аерокосмічної галузі і тенденцій розвитку авіаційних перевезень в міжнародному контексті.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Концептуальні основи логістики.

Тема 1. Поняття, визначення і предметна область логістики.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 години.*
- *Практичне заняття: «Поняття, визначення і предметна область логістики».*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Рекомендована література. Походження та трактування логістики. Питання логістики. Цілі і завдання логістики. Основні правила логістики. Основні поняття логістики. Класифікація матеріальних потоків.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Функціональні області логістики і їх основні характеристики.

Логістичні операції і логістичні функції.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 години.*
- *Практичне заняття: «Функціональні області логістики і їх основні характеристики. Логістичні операції і логістичні функції.».*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Функціональні області логістики і їх основні характеристики. Логістичні операції, визначення та класифікація. Логістичні функції, визначення та класифікація.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Принципи логістики. Третя сторона в логістиці.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 години.*
- *Практичне заняття: «Принципи логістики. Третя сторона в логістиці.».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.*

Принципи логістики. Різниця концепцій організації виробництва. Розподіл логістичних функцій між службами підприємства. Третя сторона в логістиці. Функції логістичних посередників. Класифікація PL-операторів. Особливості сервісних потоків.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Логістичні концепції.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 5 години.*

- *Практичне заняття: «Логістичні концепції».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.*

Поняття логістичної концепції. Логістична концепція «планування потреб / ресурсів, RP». Логістична концепція «точно в строк (just-in-time, JIT)».

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютери.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – 2 години.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Функціональне розподілення авіаційної логістики.

Тема 5. Організаційні засади здійснення наземного обслуговування в аеропортах.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 16 години.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.*

Правила здійснення наземного обслуговування в аеропортах. Підготовка персоналу в сфері наземного обслуговування. Наземне адміністрування в аеропорту. Організація забезпечення спецтранспортом та засобами механізації. Документований контроль завантаження повітряного судна. Експлуатаційна та авіаційна надійність, охорона праці при наземному обслуговуванні. Правила здійснення та організаційні аспекти міжнародних перевезень. Автоматизовані системи управління технологічними процесами аеропорту.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 20 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Технічна складова наземного обслуговування в аеропортах.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 15 годин.*
- *Практичне заняття: «Закупівельна логістика».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.*

Передпольотне інформаційне обслуговування. Організація посадки пасажирів на борт повітряного судна. Обслуговування прибуття повітряного судна. Прибирання та оснащення повітряного судна. Аеродромне забезпечення польотів. Протипожежне забезпечення. Обслуговування на пероні та місцях стоянок ПС. Організація авіапаливозабезпечення авіаційних перевезень.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 24 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютери.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – 2 години.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Виконання розрахунково-графічної роботи (РГР) на тему «Управління матеріальними потоками на основі поопераційного обліку логістичних витрат».

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

7. Методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, залік. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів підсумкового контролю у вигляді письмового іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...2	5	0...10
Модульний контроль	0...29	1	0...29

Змістовний модуль 2			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...2	11	0...22
Модульний контроль	0...29	1	0...29
Виконання і захист РГР	0 .. 20	1	0 .. 10
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних запитань та одного практичного. Максимальна кількість балів за кожне питання: 30, 30, 40 (сума – 100 балів).

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

(60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати індивідуальні завдання та здати тестування. Знати класифікацію наук, види наукової діяльності студентів, методи планування і прогнозування науки і економіки; основи методології НДР; методика НДР (етапи проведення досліджень; планування експерименту, підготовку і проведення експериментів, узагальнення і обробку експериментальних даних, порядок оформлення і захист результатів дослідження; основи бібліографії; систему організації труда наукових співробітників;

(75-89). Твердо опанувати перелік знань та умінь, захистити всі індивідуальні завдання, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Мати уяву про принципи взаємодії між урядовими, науково-дослідницькими організаціями та бізнесом на прикладі найбільш розвинутих країн світу.

(90-100). Досконально знати всі теми та уміти застосовувати засоби підвищення ефективності науково-дослідного труда.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Процедура відпрацювання пропущених занять (знаходження на лікарняному, мобільність та ін.), невиконаних завдань та перевірка на плагіат виконаних здобувачем завдань, а також дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу тощо, регулюються положеннями

внутрішньої системи якості (<https://khai.edu.ua/education/sistema-zabezpechennya-yakosti-osviti/vnutrishnya-sistema-zabezpechennya-yakosti-osviti/>).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу;

- посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

10. Порядок визнання результатів неформальної освіти

Неформальна освіта - це освіта, яка здобувається зазвичай за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти.

Право на визнання результатів неформальної освіти поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

З метою визнання результатів неформальної освіти за заявою здобувача освіти на ім'я викладача певної дисципліни проводиться перевірка отриманих здобувачем результатів навчання.

У разі необхідності, згідно з рішенням викладача, гаранта освітньої програми або завідувача випускової кафедри створюється предметна комісія. До складу комісії входять: гарант освітньої програми за якою навчається здобувач; завідувач кафедри, за якою закріплено дисципліну, результати навчання за якою перевіряються; науково-педагогічні працівники, які викладають відповідну дисципліну.

За підсумками оцінювання викладач або предметна комісія складає протокол, який містить висновок про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни для деканату.

За умови позитивного висновку щодо процедури визнання результатів неформальної освіти здобувачу зараховуються відповідна дисципліна навчального плану або її частина та визначений для неї обсяг кредитів ЄКТС.

11. Методичне забезпечення

1. [Логістика : навч. посіб. до виконання практ. робіт / А. В. Кононенко, Ю. О. Романенков, В. П. Гатило ; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". - Харків. - Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2019. - 56 с. - 978-966-662-665-6](#)

2. [Логістичний менеджмент : конспект лекцій / М. М. Федоренко, Ю. О. Романенков ; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". - Харків. - Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. - 208 с. - 978-966-662-764-6](#)

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&discipline_search=no&top_list=1&fullsearch fld=&author fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all_theme&theme_id=0&is_ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

11. Рекомендована література

Базова

1. Крикавський Є.В. Логістика для економістів: підручник - 2-ге вид., випр. і допов. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. - 475 с.

2. Горбенко О.В. Логістика: Навч. посіб. для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ, спеціалістів з логістики. Рекомендовано МОН — К.: «Знання», 2014. — 315 с.

3. Тюріна Н.М. Логістика : Навч. посіб. / Н.М. Тюріна, І.В. Гой, І.В. Бабій. — К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 392 с.

Допоміжна

1. Денисенко М.П., Левковець П.Р., Михайлова Л.І. та ін. Організація та проектування логістичних систем: Підручник / за ред. проф. М.П. Денисенка, проф. П.Р. Лековця, проф. Л.І. Михайлової. — К: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.

2. Крикавський Є.В. Матеріальні потоки у логістиці промислового підприємства: монографія / Є. В. Крикавський, Н. М. Васильців, В. А. Фалович. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. - 249 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри <http://faculty6.khai.edu/ru/site/kafedra-menedzhmenta.html>

2. Курс «Логістика» на менторі

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=407>

3. Радар логістичних трендів від DHL <https://www.dhl.com/global-en/home/insights-and-innovation/insights/logistics-trend-radar.html>

4. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Логістика" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. Ю. О. Романенков. - Харків, 2020. - 152 с . – режим доступу - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_1011Logistika.pdf, що містить: конспект лекцій, методичні вказівки до виконання лабораторних робіт, методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до виконання розрахункових (розрахунково-графічних) робіт, методичні вказівки та рекомендації для виконання курсових робіт (проектів), тематика індивідуальних завдань, приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань, методичні вказівки до самостійної роботи студентів, питання, тести для контрольних заходів, рекомендована література, інформаційні ресурси.